

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27 ΤΗΣ ΑΔ 7/2009 ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ  
( ΑΔ 8/2009 , 2/2010 , 3/2010 , 7/2010 ΚΑΙ 8/2010\_)**

**ΦΑΡΜΑΚΑ**

**Άρθρο 331**

**Όροι φαρμακευτικών προϊόντων**

1. Ανώτατη χονδρική τιμή των φαρμακευτικών προϊόντων είναι η τιμή πώλησης προς τους φαρμακοποιούς. Στην τιμή αυτή συμπεριλαμβάνεται το κέρδος του φαρμακέμπορου και οι υποχρεωτικές εκπτώσεις.
2. Η ανώτατη λιανική τιμή των φαρμακευτικών προϊόντων καθορίζεται με βάση τη χονδρική τιμή, προσθέτοντας το νόμιμο κέρδος φαρμακοποιού και τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Οι λιανικές τιμές είναι ενιαίες σε όλη τη χώρα, με εξαίρεση τις περιοχές που ισχύει μειωμένος συντελεστής Φ.Π.Α.
3. Καθαρή τιμή είναι η τιμή πώλησης από τις φαρμακευτικές εταιρείες προς τους φαρμακεμπόρους. Η καθαρή τιμή καθορίζεται με βάση τη χονδρική τιμή μειωμένη κατά 7,78%.
4. Ανώτατη Νοσοκομειακή τιμή των φαρμάκων είναι η τιμή πώλησης προς το Δημόσιο, τα Κρατικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα που εποπτεύονται από τα Υπουργεία Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και τα φαρμακεία των Ιδιωτικών Κλινικών. Η τιμή αυτή είναι η χονδρική μειωμένη κατά 13%. Η ίδια τιμή ισχύει και για την πώληση από τον παραγωγό ή συσκευαστή ή εισαγωγέα προς τα ιδιωτικά φαρμακεία και τους φαρμακέμπορους των φαρμακευτικών προϊόντων της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 3816/2010 (ΦΕΚ 6/Α/26-01-2010).
5. Ανώτατη Ασφαλιστική τιμή είναι το 96% της καθαρής τιμής του κάθε φαρμακευτικού προϊόντος, μειωμένη κατά το ποσοστό συμμετοχής του ασφαλισμένου.
6. Πρωτότυπο ιδιοσκεύασμα είναι το προϊόν των οίκων που πραγματοποίησαν την έρευνα και εισήγαγαν διεθνώς την δραστική ουσία στην θεραπευτική, καθώς και το ίδιο ιδιοσκεύασμα που παρασκευάζεται από άλλους κατόπιν νομίμου εκχωρήσεως των σχετικών δικαιωμάτων από τους δικαιούχους.
7. Ουσιωδώς όμοιο φαρμακευτικό προϊόν είναι το φαρμακευτικό προϊόν το οποίο έχει την ίδια δραστική ουσία με το αντίστοιχο πρωτότυπο και για το οποίο έχει εγκριθεί άδεια κυκλοφορίας.
8. Ο χαρακτηρισμός φαρμακευτικού προϊόντος ως πρωτοτύπου ή φαρμακευτικού προϊόντος όμοιας δραστικής ουσίας, θα αναγράφεται επάνω στη νόμιμη άδεια κυκλοφορίας του φαρμάκου, η οποία εκδίδεται από τον Ε.Ο.Φ.
9. Ειδικά για τα φάρμακα της παρ. 2, του αρ. 12, του Ν. 3816/2010 (ΦΕΚ 6/Α/26-01-2010) η λιανική τιμή πώλησης τους από τα ιδιωτικά φαρμακεία στους δικαιούχους είναι η νοσοκομειακή τιμή, στην οποία προστίθεται 2,5% ως ποσοστό κέρδους φαρμακέμπορου και επί της τιμής που προκύπτει, προστίθεται 18% ως ποσοστό κέρδους του φαρμακοποιού. Επί της τελικής τιμής προστίθεται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α). Για τα φάρμακα αυτά δεν εφαρμόζεται η έκπτωση της παρ. 1 του άρθρου 333.

## **Άρθρο 332**

### **Ποσοστά κέρδους**

1. Για τους φαρμακέμπορους, το ποσοστό μικτού κέρδους είναι 8% και υπολογίζεται πάνω στην καθαρή τιμή του παραγωγού ή εισαγωγέα. Το ως άνω ποσοστό κέρδους παρέχεται ως υποχρεωτική έκπτωση.
2. Για τους φαρμακοποιούς, ποσοστό μικτού κέρδους 35%, που υπολογίζεται πάνω στη χονδρική τιμή.

## **Άρθρο 333**

### **Εκπτώσεις**

1. Σε περιπτώσεις πωλήσεων προς φαρμακεία, που βρίσκονται εκτός έδρας Νομού και σε πόλεις με λιγότερους από 5.000 κατοίκους (με εξαίρεση τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης), παρέχεται από τους παρασκευαστές, συσκευαστές, εισαγωγείς και φαρμακέμπορους υποχρεωτική έκπτωση 4% επί της χονδρικής τιμής. Για να έχουν τη δυνατότητα οι φαρμακέμποροι να παρέχουν τις εκπτώσεις αυτές στα φαρμακεία της παρ.1 του παρόντος άρθρου, οι παρασκευαστές, συσκευαστές, εισαγωγείς χορηγούν προς αυτούς υποχρεωτικά πρόσθετη έκπτωση 0,4% επί της χονδρικής τιμής για όλες τις πωλήσεις.

2. Οι παρασκευαστές, συσκευαστές και εισαγωγείς μπορούν να παρέχουν: α) πρόσθετη έκπτωση επί της νοσοκομειακής τιμής προς το Δημόσιο, τα Κρατικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα, τα Ιδρύματα που εποπτεύονται από τα Υπουργεία Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και τα φαρμακεία των Ιδιωτικών Κλινικών, β) πρόσθετη έκπτωση μέχρι 5% προς τους φαρμακέμπορους, τα φαρμακεία και τους συνεταιρισμούς τους, επί της χονδρικής τιμής, με την προϋπόθεση αναγραφής της στο τιμολόγιο πώλησης.

Την έκπτωση της περίπτωσης β' μπορούν να παρέχουν στα φαρμακεία και οι φαρμακέμποροι και οι συνεταιρισμοί των φαρμακείων.

3. Η υπέρβαση του ορίου εκπτώσεων της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου, έχει ως συνέπεια εκτός από τις κυρώσεις που προβλέπονται στον Αγορανομικό Κώδικα, τη μείωση της τιμής σε ποσοστό ανάλογο της επιπλέον έκπτωσης που χορηγείται.

## **Άρθρο 334**

### **Φαρμακευτικά προϊόντα παραγόμενα στην Ελλάδα**

1. Για φαρμακευτικά προϊόντα που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στην ελληνική αγορά και δεν είναι εγκεκριμένα και τιμολογημένα στα κράτη - μέλη της ΕΕ, η τιμή τους θα καθορίζεται βάσει κοστολογίου στο οποίο θα περιλαμβάνονται οι δαπάνες παραγωγής και συσκευασίας για κάθε μορφή και συσκευασία, οι δαπάνες Διοίκησης - Διάθεσης - Διάδοσης καθοριζόμενες από αντίστοιχους επικαιροποιημένους ανά διετία πίνακες, οι οποίοι υπολογίζονται με βάση τα αντίστοιχα μέσα έξοδα του κλάδου.

Δεν θεωρούνται στοιχεία κόστους τα παρακάτω:

- α. Τόκοι υπερημερίας.
- β. Φόροι προσωπικοί (π.χ. εισοδήματος κλπ.)

γ. Έξοδα για παραβάσεις διατάξεων που ισχύουν.

δ. Τιμές δραστικών ουσιών οιοδήποτε προμηθευτή (πλην ερευνητού δραστικής ουσίας) υψηλότερες της τιμής πώλησης από τον ερευνητή οίκο.

ε. Προμήθειες τρίτων και λοιπά έξοδα που δεν σχετίζονται με την παραγωγή και διάθεση των φαρμακευτικών προϊόντων.

2. Για εκείνα τα φαρμακευτικά προϊόντα για τα οποία έχει αναπτυχθεί έρευνα δραστικής ουσίας ή φαρμακοτεχνικής μορφής ελληνικής κατοχυρωμένης ευρεσιτεχνίας και για τα οποία υφίστανται κλινικές φαρμακοκινητικές μελέτες και άδεια κυκλοφορίας του ΕΟΦ, στη διαμόρφωση του κοστολογίου θα λαμβάνεται επιπλέον υπόψη και η αξία νέων επενδύσεων, το κόστος έρευνας και ανάπτυξης της δραστικής ουσίας ή φαρμακοτεχνικής μορφής, καθώς και η αποτίμηση της τεχνογνωσίας. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις παρεμφερών φαρμακοτεχνικών μορφών.

3. Το ανώτατο ποσοστό καθαρού κέρδους ορίζεται σε 8,5% και υπολογίζεται στο συνολικό κόστος εκτός αποσβέσεων, τόκων και κέρδους τρίτων για φασόν.

### **Άρθρο 335**

#### **Παρασκευαζόμενα – συσκευαζόμενα και έτοιμα εισαγόμενα Φαρμακευτικά Προϊόντα**

Η χονδρική τιμή όλων των παρασκευαζομένων, συσκευασμένων και έτοιμων εισαγομένων φαρμάκων δεν μπορεί να υπερβαίνει την τιμή που καθορίζει η Υπηρεσία κατά το άρθρο 336, εκτός εάν η Επιτροπή Τιμών Φαρμάκων αποδεχθεί ότι η συγκεκριμένη τιμή είναι κατώτερη του κόστους, κατόπιν σύγκρισης των στοιχείων κόστους που υποβάλλει η φαρμακευτική επιχείρηση στην Υπηρεσία, με τα σχετικά στοιχεία που διαθέτει ή συλλέγει η αρμόδια Υπηρεσία.

### **Άρθρο 336**

#### **Έρευνα τιμών πώλησης - Καθορισμός τιμών φαρμακευτικών προϊόντων**

1. Οι τιμές πώλησης των φαρμακευτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά καθορίζονται από την αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου (Γ.Γ.Ε), μετά τη διεξαγωγή έρευνας στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) στα οποία κυκλοφορεί το φαρμακευτικό προϊόν και λαμβάνεται υπόψη η τιμή πώλησης προς χονδρέμπορο. Η τιμή αυτή προκύπτει από το μέσο όρο των τριών (3) χαμηλότερων αντιστοίχων τιμών του φαρμακευτικού προϊόντος στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), στα οποία υφίστανται και ανακοινώνονται επίσημα στοιχεία από τις αρμόδιες αρχές των χωρών αυτών. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), για τις οποίες υφίστανται επίσημα στοιχεία, ανακοινώνονται με το 1<sup>ο</sup> Δελτίο Τιμών κάθε χρόνο. Για τον καθορισμό της τιμής, απαιτείται το φαρμακευτικό προϊόν, να έχει λάβει τιμή στην ίδια μορφή και περιεκτικότητα, σε τρία (3) τουλάχιστον από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικά για τα χαρακτηρισμένα βάσει της άδειας κυκλοφορίας τους ως ορφανά φαρμακευτικά προϊόντα, καθώς και για τα παράγωγα αίματος, η Επιτροπή Τιμών Φαρμάκων γνωμοδοτεί τόσο για τη μέθοδο καθορισμού τιμής, όσο και για την τιμή τους.

2. Τα στοιχεία για τον υπολογισμό της τιμής κάθε φαρμακευτικού προϊόντος είναι τα εξής: α) η δραστική ουσία του φαρμακευτικού προϊόντος, β) η φαρμακοτεχνική μορφή, γ) η περιεκτικότητα σε δραστική ουσία στην κατάλληλη μονάδα μέτρησης ανά φαρμακευτικό προϊόν, δ) η συσκευασία του φαρμακευτικού προϊόντος, ε) ο

υπεύθυνος κυκλοφορίας ή δικαιούχος σήματος του φαρμακευτικού προϊόντος, στ) το όνομα του φαρμακευτικού προϊόντος, η) η κατηγοριοποίηση των φαρμακευτικών προϊόντων σύμφωνα με το σύστημα Ανατομικής Θεραπευτικής Χημικής κατηγοριοποίησης (ATC) του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας, θ) η χονδρική τιμή, ή/και η λιανική τιμή ή/και η τιμή διάθεσης προς χονδρεμπόρους (ex-factory) του φαρμακευτικού προϊόντος, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των στοιχείων σε κάθε κράτος - μέλος της Ε.Ε.

3. Το Τμήμα Τιμών Φαρμάκων, της Διεύθυνσης Τιμών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου (Γ.Γ.Ε.), συλλέγει τα ανωτέρω στοιχεία για την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων από τις επίσημες πηγές των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), όπως αρμόδια υπηρεγία ή άλλες επίσημες αρχές και φορείς. Η πρόσβαση στις εν λόγω πηγές συλλογής των στοιχείων γίνεται μέσω εξειδικευμένων ηλεκτρονικών ιστοτόπων των επίσημων πηγών κάθε κράτους - μέλους της Ε.Ε. Σε περίπτωση που δεν καθίσταται εφικτή η πρόσβαση μέσω ιστοτόπων των αρμοδίων υπηρεγίων ή άλλων επίσημων αρχών και φορέων, ή η συλλογή των ανωτέρω στοιχείων από τις πηγές αυτές δεν είναι πλήρης, τότε τα πλήρη ή τα λοιπά στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον υπολογισμό της τιμής των φαρμακευτικών προϊόντων αναζητούνται από το Τμήμα Τιμών Φαρμάκων, της Διεύθυνσης Τιμών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Γ.Γ.Ε., με τη δυνατότητα συνδρομής του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.) ή και του Ινστιτούτου Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας (Ι.Φ.Ε.Τ), από αντικειμενικά αξιόπιστες πηγές. Πριν την έκδοση του σχετικού Δελτίου Τιμών φαρμάκων, η αρμόδια υπηρεγία της ΓΓΕ δημοσιεύει τις πηγές των τιμών στον διαδικτυακό τόπο της Γ.Γ.Ε.

4. Με βάση τα στοιχεία της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, το Τμήμα Τιμών Φαρμάκων της Διεύθυνσης Τιμών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Γ.Γ.Ε. προβαίνει σε αντιστοίχιση των φαρμακευτικών προϊόντων που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στην ελληνική αγορά με τα φαρμακευτικά προϊόντα που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στα κράτη - μέλη της Ε.Ε. Για την αντιστοίχιση αυτή λαμβάνονται σωρευτικά υπόψη τα κριτήρια β), γ) και στ) της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας του ως άνω κριτηρίου στ), χρησιμοποιούνται σωρευτικά τα κριτήρια α), β), γ) και ε). Μετά την εφαρμογή των διαδικασιών της ανωτέρου παραγράφου, ακολουθεί ο εντοπισμός των φαρμακευτικών προϊόντων που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στα κράτη - μέλη της Ε.Ε. και τα οποία αντιστοιχούν απόλυτα ως προς το κριτήριο δ της παρ.2 του παρόντος άρθρου με τα φαρμακευτικά προϊόντα που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στην ελληνική αγορά. Σε περίπτωση που δεν εντοπίζονται τέτοια φαρμακευτικά προϊόντα σε κάποια χώρα, τότε εντοπίζονται φάρμακα με διαφορετική συσκευασία στα οποία γίνεται σύγκριση και αναγωγή, με την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 3 και 4 του αρ. 342 της παρούσας. Για την αντιστοίχιση και σύγκριση των φαρμακευτικών προϊόντων που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στην ελληνική αγορά, με τα φαρμακευτικά προϊόντα που έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), δεν λαμβάνονται υπόψη συσκευασίες οι οποίες υπερβαίνουν το τετραπλάσιο της αντίστοιχης ελληνικής συσκευασίας του ίδιου φαρμακευτικού προϊόντος, με εξαίρεση τα φαρμακευτικά προϊόντα της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 3816/2010 (ΦΕΚ 6/Α/26.01.2010). Η ανωτέρω παράγραφος δεν εφαρμόζεται για την αντιστοίχιση και την σύγκριση των ενεσίμων φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς και στις περιπτώσεις όπου η συσκευασία του φαρμακευτικού προϊόντος, όπως έχει εγκριθεί και τιμολογείται στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι μοναδική και ισούται ή υπερβαίνει το τετραπλάσιο της αντίστοιχης ελληνικής συσκευασίας του ίδιου φαρμακευτικού προϊόντος.

5. Για τη μετατροπή τιμών φαρμακευτικών προϊόντων από άλλο νόμισμα σε ευρώ (€), αναφορικά με τα φαρμακευτικά προϊόντα τα οποία έχουν εγκριθεί και τιμολογούνται στα κράτη - μέλη της Ε.Ε. που δεν μετέχουν στην Ευρωζώνη, το Τμήμα Τιμών Φαρμάκων της Διεύθυνσης Τιμών Βιομηχανικών Προϊόντων και Φαρμάκων της Γ.Γ.Ε. χρησιμοποιεί τις επίσημες συναλλαγματικές ισοτιμίες του ευρώ με τα άλλα εθνικά νομίσματα, όπως αυτές προκύπτουν από τα επίσημα στοιχεία που ανακοινώνει η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) την πρώτη εργάσιμη ημέρα του διμήνου που προηγείται της έκδοσης του σχετικού Δελτίου Τιμών Φαρμάκων.

6. Για τη διενέργεια της έρευνας ζητείται από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις η υποβολή στην αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου φύλλου έρευνας τιμών φαρμάκων - υπεύθυνη δήλωση στο οποίο περιλαμβάνονται: α) τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) στα οποία κυκλοφορεί το φαρμακευτικό προϊόν για το οποίο ζητείται ο καθορισμός της τιμής, β) η ονομασία, η συσκευασία, η δραστική ουσία, η περιεκτικότητα σε δραστική ουσία, η κατηγοριοποίηση των φαρμακευτικών προϊόντων σύμφωνα με το σύστημα Ανατομικής Θεραπευτικής Χημικής κατηγοριοποίησης (ATC) του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας και η φαρμακοτεχνική μορφή με τις οποίες κυκλοφορεί το εν λόγω φαρμακευτικό προϊόν. Τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται σε έντυπη μορφή στην ανωτέρω υπηρεσία και σε ηλεκτρονική μορφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση [farmaka@gge.gr](mailto:farmaka@gge.gr).

7. Η τιμή των φαρμακευτικών προϊόντων επανεξετάζεται και ανατιμολογείται από την Υπηρεσία τρεις (3) φορές το χρόνο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ.1, 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτό οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις αποστέλλουν φύλλα έρευνας τιμών φαρμάκων - υπεύθυνες δηλώσεις όπως περιγράφονται στην παρ.6 του παρόντος άρθρου, χωρίς να περιλαμβάνουν τιμές, σε ηλεκτρονική μορφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση [farmaka@gge.gr](mailto:farmaka@gge.gr) της αρμόδιας Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, το αργότερο σαράντα πέντε (45) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης του εκάστοτε Δελτίου Τιμών Φαρμάκων στον ιστότοπο της Γ.Γ.Ε.

8. Όποιες επιχειρήσεις αποκρύπτουν ή αρνούνται να παράσχουν ή παρέχουν ανακριβή ή αναληθή στοιχεία και πληροφορίες, τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το δεκαπλάσιο της διαφοράς μεταξύ της τιμής που προκύπτει από τα στοιχεία που υποβάλλει η φαρμακευτική εταιρεία και της τιμής που καθορίζεται από την Υπηρεσία, επί την πωληθείσα ποσότητα του φαρμακευτικού προϊόντος και για όσο διάστημα ίσχυσε η εγκριθείσα τιμή. Η επιβολή του προστίμου, σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, είναι ανεξάρτητη από την αξίωση των ασφαλιστικών ταμείων για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν από την ανωτέρω διαφορά τιμών του φαρμακευτικού προϊόντος.

## **Άρθρο 337**

### **Τιμολόγηση πρωτοτύπων φαρμακευτικών προϊόντων μετά τη λήξη του Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας**

1. Όλες οι κατηγορίες των τιμών πώλησης των πρωτοτύπων φαρμακευτικών προϊόντων, μετά την πιστοποίηση με κάθε πρόσφορο τρόπο της λήξης της ισχύος του πρώτου Εθνικού ή Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας της δραστικής ουσίας των αντίστοιχων προϊόντων μειώνονται κατ' ελάχιστον σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Το πρώτο εξάμηνο μετά τη λήξη του πρώτου Εθνικού ή Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας της δραστικής ουσίας των ανωτέρω φαρμακευτικών προϊόντων, δεν εφαρμόζεται ανατιμολόγηση του αρ. 336της παρούσας.

2. Οι φαρμακευτικές εταιρείες υποχρεούνται να υποβάλουν στην Υπηρεσία τον αριθμό του πρώτου Εθνικού ή Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας των φαρμακευτικών προϊόντων τους.

3. Στον παραγωγό ή εισαγωγέα ή συσκευαστή, ο οποίος παραλείπει να γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία την ημερομηνία λήξης του πρώτου Εθνικού ή Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας των φαρμακευτικών προϊόντων τους, επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, πρόστιμο σύμφωνα με το Ν. 3557/2007.

## **Άρθρο 338**

### **Φαρμακευτικά προϊόντα όμοιας δραστικής ουσίας**

1. Οι τιμές πώλησης των φαρμακευτικών προϊόντων όμοιας δραστικής ουσίας και φαρμακοτεχνικής μορφής όταν κυκλοφορούν για πρώτη φορά στην ελληνική αγορά, καθορίζονται κατά μέγιστο σε ποσοστό εβδομήντα δύο τοις εκατό (72%) της τιμής πώλησης του αντίστοιχου πρωτοτύπου του φαρμακευτικού προϊόντος εντός του χρόνου ισχύος του Εθνικού ή Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας.

Οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων όμοιας δραστικής ουσίας και φαρμακοτεχνικής μορφής, καθορίζονται κατά μέγιστο σε ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%) της τιμής πώλησης του αντίστοιχου πρωτοτύπου του φαρμακευτικού προϊόντος, όπως η τιμή αυτή διαμορφώνεται κάθε φορά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις μετά τη λήξη της ισχύος του πρώτου Εθνικού ή Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας της δραστικής ουσίας των αντίστοιχων φαρμακευτικών προϊόντων.

Σε περίπτωση που το πρωτότυπο φάρμακο έχει διαφορετική συσκευασία γίνεται αναγωγή της συσκευασίας του πρωτοτύπου σύμφωνα με το άρθρο 342 παράγραφος 3, προκειμένου να προσδιοριστεί η τιμή του φαρμακευτικού προϊόντος όμοιας δραστικής ουσίας. Όταν το πρωτότυπο δεν έχει εγκεκριμένη τιμή στην ίδια περιεκτικότητα, η τιμή του φαρμακευτικού προϊόντος όμοιας δραστικής ουσίας υπολογίζεται με βάση την τιμή της πλησιέστερης περιεκτικότητας της ίδιας φαρμακοτεχνικής μορφής, συνεκτιμώντας και την σχέση που υπάρχει στις άλλες χώρες.

Όταν το πρωτότυπο δεν έχει εγκεκριμένη τιμή στην ίδια μορφή, η τιμή του φαρμακευτικού προϊόντος όμοιας δραστικής ουσίας καθορίζεται με βάση τα ανωτέρω ποσοστά επί της τιμής που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 336.

2. Εάν φαρμακευτικό προϊόν όμοιας δραστικής ουσίας, αντιστοιχίζεται σε πρωτότυπο που δεν κυκλοφορεί στη χώρα αλλά κυκλοφορεί σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε), η τιμή του καθορίζεται με βάση την τιμή του πρωτοτύπου του κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 336 και της παραγράφου 1 του παρόντος.

Σε περίπτωση που το ουσιοδώς όμοιο φάρμακο αντιστοιχίζεται σε πρωτότυπο που δεν κυκλοφορεί στη χώρα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε), τότε το ουσιοδώς όμοιο φάρμακο παίρνει τη μέση τιμή των αντιστοίχων ουσιοδώς όμοιων φαρμάκων με την ίδια δραστική.

3. Στα παρεντερικά διαλύματα (οροί) καθορίζονται ενιαίες τιμές, με βάση τις τιμές των δραστικών ουσιών και τα λοιπά στοιχεία κόστους.

## **Άρθρο 339**

### **Υποχρεώσεις φαρμακευτικών επιχειρήσεων**

1. Μετά τη λήξη κάθε διαχειριστικής περιόδου οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να υποβάλλουν στη Γ.Γ.Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης τα εξής:

1.1. Σε προθεσμία ενός μηνός, τις πωλήσεις κατά ποσότητα και αξία για την εν λόγω διαχειριστική περίοδο.

1.2. Σε προθεσμία τεσσάρων μηνών, τον ισολογισμό και τις καταστάσεις δαπανών (αναλυτικά και συγκεντρωτικά).

Η υποβολή των ανωτέρων στοιχείων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξέταση οποιουδήποτε αιτήματος έγκρισης ή και επανεξέτασης τιμής.

2. Κοστολογικός έλεγχος ή έλεγχος επί μέρους στοιχείων των επιχειρήσεων διενεργείται, εφόσον απαιτηθεί, ανεξάρτητα από τον φορολογικό ή άλλο έλεγχο, από υπαλλήλους της Γ.Γ.Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης στην έδρα της επιχείρησης, η οποία υποχρεούται να θέσει στη διάθεση τους όλα τα βιβλία και στοιχεία που τηρεί.

Η αρμόδια Υπηρεσία, εφόσον κρίνει αναγκαίο, μπορεί να χρησιμοποιεί στοιχεία συναφών επιχειρήσεων και άλλα στοιχεία που έχει στη διάθεση της.

3. Οι επιχειρήσεις που παράγουν ή εισάγουν και άλλα είδη, εκτός των φαρμάκων, πρέπει να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τον κλάδο φαρμάκων.

Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι επιχειρήσεις που παράγουν ή συσκευάζουν φάρμακα για λογαριασμό τρίτων (ΦΑΣΟΝ), σε ότι αφορά τα φάρμακα αυτά.

4. Οι φαρμακοβιομηχανίες υποχρεούνται να τηρούν βιβλίο για τα φάρμακα που παράγουν ή συσκευάζουν. Στο βιβλίο αυτό θα καταχωρούνται, για κάθε μορφή φαρμάκου αναλυτικά και κατά παρτίδα, οι ποσότητες και αξίες των πρώτων και βοηθητικών υλών, των υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και τα έξοδα παραγωγής και συσκευασίας του φαρμάκου. Ακόμα θα καταχωρούνται οι ποσότητες που έχουν παραχθεί και η αξίας τους με βάση την εργοστασιακή τιμή πώλησης. Στο τέλος του έτους θα καταχωρούνται τα Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα που αναλογούν για την παραγωγή του φαρμάκου. Το βιβλίο κόστους θα θεωρείται, πριν χρησιμοποιηθεί, από την αρμόδια Αστυνομική Αγορανομική Υπηρεσία.

Επιχειρήσεις, που έχουν την υποχρέωση να τηρούν τα στοιχεία αυτά σε βιβλίο ή καρτέλες από τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων ή άλλο νόμο, απαλλάσσονται από την υποχρέωση για τήρηση βιβλίων κόστους.

5. Οι φαρμακοβιομηχανίες, αντιπρόσωποι-εισαγωγείς, φαρμακέμποροι και φαρμακοποιοί υποχρεούνται να παρέχουν στην αρμόδια Υπηρεσία κάθε σχετική με τα φάρμακα πληροφορία που τους ζητείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν.δ. 136/46 (περί Αγορανομικού Κώδικα).

## **Άρθρο 340**

### **Υποβολή Δικαιολογητικών και Προθεσμίες Καθορισμού τιμών**

1. Για τον καθορισμό της τιμής των φαρμάκων για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια κυκλοφορίας από τον Ε.Ο.Φ. ή τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΕΑ), ή τη μεταβολή της τιμής τους, απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης. Οι εν λόγω

αιτήσεις, υποβάλλονται στην αρμόδια Υπηρεσία της ΓΓΕ ή αποστέλλονται ηλεκτρονικά στην ηλεκτρονική διεύθυνση farmaka@gge.gr, το αργότερο σαράντα πέντε (45) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης του εκάστοτε Δελτίου Τιμών φαρμάκων στον ιστότοπο της Γ.Γ.Ε.

2. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για κάθε περίπτωση καθορίζονται με εγκύκλιο της αρμόδιας Υπηρεσίας της Γ.Γ.Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

3. Για όλα τα φάρμακα προέλευσης εξωτερικού (παρασκευαζόμενα, συσκευαζόμενα, εισαγόμενα) πρέπει να υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία βεβαίωση του οίκου του εξωτερικού, θεωρημένη από τις αρμόδιες αρχές, στην οποία να αναγράφεται η τιμή εργοστασίου, η χονδρική και λιανική στη χώρα προέλευσης του φαρμάκου.

4. Σε περίπτωση αίτησης για καθορισμό τιμής νέου φαρμάκου, η αρμόδια Υπηρεσία εκδίδει σχετικό Δελτίο Τιμών μέσα σε 90 ημέρες από την υποβολή αίτησης. Αν τα στοιχεία που θα υποβληθούν με την αίτηση είναι ανεπαρκή, τότε η παραπάνω προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία που θα υποβληθούν από τον ενδιαφερόμενο όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία. Εφόσον η τιμή που καθορίζεται διαφέρει σημαντικά από την αιτούμενη, η Υπηρεσία θα αιτιολογεί την τιμή που καθόρισε στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος μπορεί να ζητήσει επανεξέταση υποβάλλοντας σχετικό αίτημα στον Υπουργό Ανάπτυξης.

Σε περίπτωση που με την αίτηση για καθορισμό τιμής νέου φαρμάκου δεν συνυποβάλλεται η σχετική άδεια κυκλοφορίας, η αίτηση τίθεται στο αρχείο.

5. Σε περίπτωση αίτησης για αύξηση τιμής ισχύουν όσα αναφέρονται στην παράγραφο 4. Στην αίτηση του ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αποδεικνύει τις μεταβολές που έχουν επέλθει και δικαιολογούν την αύξηση που ζητάει. Σε περίπτωση μεγάλου αριθμού αιτήσεων η προθεσμία μπορεί να παραταθεί για 60 ημέρες.

6. Όταν για ειδικούς λόγους είναι αναγκαία η καθήλωση των τιμών των φαρμάκων, σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί ο ενδιαφερόμενος, να ζητήσει παρέκκλιση από την καθήλωση. Και για τις περιπτώσεις αυτές ισχύουν όσα αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5. Οι ειδικές αυτές περιπτώσεις παρέκκλισης από την καθήλωση αφορούν περιορισμένο αριθμό φαρμάκων που αποφέρουν σημαντική ζημία στην επιχείρηση.

## **Άρθρο 341**

### **Γενικές Διατάξεις**

1. Οι τιμές των φαρμάκων καθορίζονται για τις συσκευασίες που εγκρίνονται από τον ΕΟΦ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΜΕΑ). Οι μεγάλες (νοσοκομειακές) συσκευασίες δεν επιτρέπεται να πωλούνται τμηματικά από τα φαρμακεία.

2. Φάρμακα των οποίων η άδεια κυκλοφορίας έχει την ένδειξη "ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ", υποχρεούνται να αναγράφουν στην εξωτερική συσκευασία και στην εσωκλειστή οδηγία καθαρά και μέσα σε ειδικό πλαίσιο την ένδειξη "ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ". Απαγορεύεται η διάθεση από τα φαρμακεία τέτοιων φαρμάκων στο κοινό.

3. Στην εξωτερική συσκευασία των φαρμάκων πρέπει να αναγράφεται η λιανική τιμή πώλησης.



4. Το κόστος μεταφοράς των φαρμάκων, μέχρι την έδρα των επαρχιακών φαρμακαποθηκών και φαρμακείων βαρύνει τις βιομηχανικές ή εισαγωγικές επιχειρήσεις. Το ίδιο κόστος βαρύνει τους φαρμακέμπορους, για πωλήσεις τους προς επαρχιακά φαρμακεία. Κατ' εξαίρεση δεν βαρύνει τους φαρμακέμπορους το κόστος μεταφοράς για εκτέλεση παραγγελίας που η αξία της δεν υπερβαίνει τα 10 Ευρώ.
5. Σε περίπτωση καθήλωσης των τιμών το Υπουργείο Ανάπτυξης εξετάζει τουλάχιστον μία φορά το χρόνο αν οι μακροοικονομικές συνθήκες δικαιολογούν τη συνέχιση της καθήλωσης χωρίς μεταβολή.
6. Οι τιμές των φαρμάκων καθορίζονται με Δελτίο Τιμών που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα.
7. Οι τιμές πώλησης που έχουν δημοσιευθεί σε Δελτία Τιμών, ή έχουν ζητηθεί, ή έχουν εφαρμοσθεί από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, είναι δυνατόν να μειωθούν από το Υπουργείο Ανάπτυξης εφόσον υπάρχει λόγος και στοιχεία που να δικαιολογούν την μείωση.
8. Οι φαρμακευτικές συσκευασίες που προορίζονται για εξαγωγή δεν ελέγχονται αγορανομικά.
9. Οι παρασκευαστές, συσκευαστές και εισαγωγείς φαρμάκων υποχρεούνται για τις πωλήσεις τους, προς φαρμακαποθήκες και φαρμακεία, να παρακρατούν την εισφορά υπέρ του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου (4 τοις χιλίοις επί της χονδρικής τιμής πώλησεως). Η εισφορά υπέρ ΠΦΣ εισπράττεται και αποδίδεται σε αυτόν μέσω του ΤΣΑΥ. Οι φαρμακαποθήκες θα παρακρατούν αντίστοιχα την εισφορά από τους φαρμακοποιούς. Για εξαγωγές φαρμάκων από φαρμακαποθήκες, το ποσό της εισφοράς που αντιστοιχεί σε αυτές (και το οποίο έχει ήδη παρακρατηθεί από τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις) θα επιστρέφεται στις φαρμακαποθήκες με την ίδια διαδικασία που επιστρέφονται οι λοιπές υπέρ τρίτων κρατήσεις σε ανάλογες περιπτώσεις.
10. Σε περιπτώσεις συνεκμετάλλευσης φαρμάκων (CO-MARKETING) καθορίζεται ίδια τιμή. Στην περίπτωση που προκύπτουν διαφορετικές τιμές λαμβάνεται υπόψη η χαμηλότερη.
11. Η τιμή που προκύπτει βάσει των άρθρων 334, 335, 336, και 341 θα εγκρίνεται εκτός αν η αιτούμενη τιμή είναι χαμηλότερη.

## **Άρθρο 342**

### **Τιμές σε περιπτώσεις αλλαγής του παρασκευαστή ή συσκευαστή φαρμάκου ή σε περίπτωση αλλαγής ή προσθήκης νέας συσκευασίας φαρμάκου κλπ.**

1. Σε περίπτωση αλλαγής του παρασκευαστή ενός φαρμάκου ή του συσκευαστή ή και των δύο, λαμβάνεται, ως ανώτατο όριο, η τιμή που είχε πριν την αλλαγή.
2. Σε περίπτωση αλλαγής ή προσθήκης νέας συσκευασίας φαρμάκου ή περιεκτικότητας καθώς και σε περίπτωση προσθήκης νέας παρεμφερούς μορφής (με την προϋπόθεση η νέα μορφή να αναφέρεται στην ίδια οδό χορήγησης) για τον καθορισμό της τιμής τους γίνεται συσχετισμός με τις τιμές που καθορίστηκαν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρα 334, 335, 336, 337, 338 και 341 της

παρούσας ή με τις ισχύουσες τιμές, σε περίπτωση που δεν έχουν καθοριστεί τιμές με βάση τα ανωτέρω άρθρα.

Όσον αφορά το συσχετισμό των τιμών των φαρμάκων που η τιμή τους καθορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 334 της παρούσας, λαμβάνονται υπόψη και συνυπολογίζονται τυχόν διαφοροποίηση κόστους συσκευασίας και βιομηχανοποίησης.

3. Η μετατροπή των συσκευασιών και περιεκτικοτήτων θα γίνεται ως εξής:

α) Από τη μικρή στη μεγάλη συσκευασία και περιεκτικότητα η τιμή ανά μονάδα θα βαίνει μειούμενη, με ανώτατο όριο 12%, ως κατωτέρω:

| Αύξηση Συσκευασίας (%) | Μείωση αναλογικής τιμής (%)                                  |
|------------------------|--------------------------------------------------------------|
| Έως 5                  | 1,67                                                         |
| Από 5,01 έως 10        | 3,18                                                         |
| Από 10,01 έως 15       | 4,56                                                         |
| Από 15,01 έως 20       | 5,83                                                         |
| Από 20,01 έως 25       | 7,00                                                         |
| Από 25,01 έως 30       | 8,08                                                         |
| Από 30,01 έως 35       | 9,07                                                         |
| Από 35,01 έως 40       | 10,00                                                        |
| Από 40,01 έως 45       | 10,86                                                        |
| Από 45,01 έως 50       | 11,67                                                        |
| Από 50,01 έως 60       | 12,00                                                        |
| Από 60 και άνω         | Εξέταση κατά περίπτωση σε συνδυασμό με τα διαθέσιμα στοιχεία |

β) Από τη μεγάλη στη μικρή συσκευασία και περιεκτικότητα η τιμή ανά μονάδα θα βαίνει αυξανόμενη με ανώτατο όριο 12%:

| Μείωση συσκευασίας (%) | Αύξηση αναλογικής τιμής (%) |
|------------------------|-----------------------------|
| Έως 5                  | 1,32                        |
| Από 5,01 έως 10        | 2,78                        |
| Από 10,01 έως 15       | 4,41                        |
| Από 15,01 έως 20       | 6,25                        |
| Από 20,01 έως 25       | 8,33                        |
| Από 25,01 έως 30       | 10,71                       |
| Από 30,01 και άνω      | 12,00                       |

γ) Εξαιρούνται οι μορφές των ενέσιμων μιας δόσης, φακελίσκων και οφθαλμικών διαλυμάτων σε μεμονωμένες δόσεις, οι οποίες υπολογίζονται αναλογικά.

4. Σε περίπτωση καθορισμού τιμής δύο ή περισσότερων περιεκτικοτήτων του ιδίου φαρμάκου, εφόσον προκύπτουν τιμές δυσανάλογες μεταξύ τους, λαμβάνεται υπόψη η χαμηλότερη τιμή.

5. Οι παράγραφοι 2 και 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στα, κατά την κρίση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, φάρμακα για τα οποία συντρέχουν αθροιστικά οι ιδιότητες των μοναδικών, αναντικατάστατων και απολύτως απαραίτητων για τη Δημόσια Υγεία.

6. Οι τιμές που εγκρίνονται δημοσιεύονται σε Δελτίο Τιμών Φαρμάκων, μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής Τιμών Φαρμάκων. Παρέχεται η δυνατότητα στους

ενδιαφερομένους αφού λάβουν γνώση των προτεινόμενων τιμών, εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την επομένη της συνεδρίασης της Επιτροπής Τιμών, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για τις προκύπτουσες τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων. Το διάστημα αυτό παρατείνεται κατά δύο (2) εργάσιμες ημέρες στα Δελτία Τιμών Φαρμάκων κατά τα οποία επανεξετάζονται και ανατιμολογούνται οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων. Οι παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων εξετάζονται και λαμβάνονται υπόψη κατά την έκδοση τυχόν διορθωτικού Δελτίου Τιμών Φαρμάκων, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες.

## **Άρθρο 343**

### **Ταινία γνησιότητας ή γραμμωτός κώδικας φαρμάκων**

Η υποχρέωση της αναγραφής των στοιχείων που προβλέπονται στην ταινία γνησιότητας ή το γραμμωτό κώδικα δεν αναιρεί την υποχρέωση αναγραφής αυτών των στοιχείων και σε άλλα σημεία της συσκευασίας, όπως προβλέπεται από άλλες διατάξεις.

### **ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ (Άρθρο 2 της ΑΔ 8/2010)**

Για την εξοικονόμηση δαπανών των ασφαλιστικών ταμείων ενόψει της επικείμενης εφαρμογής του καταλόγου συνταγογραφούμενων φαρμάκων, καθώς και για την ομαλή προσαρμογή της αγοράς στο νέο τρόπο τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων, μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας και μέχρι 31/03/2011, οι μέγιστες μεταβολές στις τιμές χονδρικής των φαρμακευτικών προϊόντων που θα προκύψουν από την έκδοση του 04/2010 Δελτίου Τιμών Φαρμάκων, δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα ποσοστά ανά τιμή που ορίζονται στην ακόλουθη κλίμακα:

| Χονδρική Τιμή<br>Φαρμακευτικού Προϊόντος<br>όπως ίσχυε μέχρι την<br>έκδοση του 01/2010<br>Δελτίου Τιμών Φαρμάκων | Ανώτατο όριο Ποσοστού<br>μείωσης Τιμών<br>Φαρμακευτικών<br>Προϊόντων έναντι της<br>Τιμής όπως ίσχυε μέχρι<br>την έκδοση του 01/2010<br>Δελτίου Τιμών φαρμάκων | Ανώτατο όριο Ποσοστού<br>αύξησης Τιμών<br>Φαρμακευτικών<br>Προϊόντων έναντι της<br>Τιμής όπως ίσχυε μέχρι<br>την έκδοση του 01/2010<br>Δελτίου Τιμών Φαρμάκων |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Έως 3€                                                                                                           | -15%                                                                                                                                                          | +10%                                                                                                                                                          |
| Από 3,01€ έως 5€                                                                                                 | -20%                                                                                                                                                          | +10%                                                                                                                                                          |
| Από 5,01€ έως 10€                                                                                                | -25%                                                                                                                                                          | +5%                                                                                                                                                           |
| Από 10,01€ έως 15€                                                                                               | -30%                                                                                                                                                          | +5%                                                                                                                                                           |
| Από 15,01€ έως 40                                                                                                | -35%                                                                                                                                                          | +5%                                                                                                                                                           |
| Από 40,01€ έως 50                                                                                                | -40%                                                                                                                                                          | +5%                                                                                                                                                           |
| Από 50,01 και άνω                                                                                                | Σύμφωνα με τα οριζόμενα<br>στα αρ. 336, 337, 338 και<br>342 του Αγορανομικού<br>Κώδικα (δεν ισχύει<br>ανώτατο όριο ποσοστού<br>μείωσης)                       | +5%                                                                                                                                                           |